

Cristian Constantin Țurcanu

TIMP ÎNFLORIT

Cristian Constantin Țurcanu

TIMP ÎNFLORIT
- poezii -

Carmelia Leonte - postfață
Camelia Iuliana Radu - ilustrație grafică

Editura SOLARIS
Iași - 2004

Fisa cip

**© Toate drepturile asupra acestei ediții
aparțin Editurii Solaris.**

**© Drepturile asupra ilustrațiilor aparțin
autoarei Camelia Iuliana Radu.**

***Dăruiesc timpul meu înflorit
Sufletelor cu Inima Vie***

Cerșetorul divin

I-am văzut ochii - splendoare.
Cu astfel de ochi poți să vezi
chiar și acolo unde lucrurile nu strălucesc
și nici nu sînt luminate de soare.

I-am văzut apoi fața zîmbind
și lumea întregă s-a aprins
fără să ardă.

Mi-a întins mîna și
i-am văzut carnea și oasele
preschimbate-n lumină.
M-am temut să-l ating.

Ce să-i fi pus în palmă acestui cerșetor?
Nici măcar inima
nu-mi este mai ușoară ca lumina!

Căutare

Ca un leu ascuns în iarba deasă
aștept sosirea luminii.
Caut să o surprind
și pe neașteptate să-i descopăr
secretul mersului ei pe cărare.

Am încercat tot felul de pași:
sărind ca un tigru,
săltând ca o broască,
plutind ca un vultur sau
sprijinit în genunchi,
am tot mers zile în șir.
Dar misterul luminii
ce vine și pleacă
mi-a rămas negăsit.

Ca o femeie frumoasă
văzută prin parbrizul unei mașini,
fără să știi de unde vine sau unde se duce,
așa apare și dispăre lumina.

Cum și când să-i mai spui că
te-ai îndrăgostit?

Opriți-vă din cînd în cînd

Opriți-vă din cînd în cînd cuvîntul
la jumătate
și așteptați să înflorească
tăcut
ca un buchet de anemone.

Opriți-vă o clipă
în mirare
și ștergeți-vă cu un burete
trupul desenat pe tabla lumii.

Opriți-vă pasul cînd mergeți
și în el însuși drumul se va ascunde.

Opriți-vă gestul la jumătate
Și lăsați nemișcarea să crească.

Dragoste tăinuită

O dragoste mare se înfiripase
între mîna mea stîngă și
mîna cea dreaptă.

Ca într-un joc
le lăsam tot mai mult împreună
pînă-ntr-o zi cînd n-au mai vrut
una de alta să se despartă.

Cel mai mult le place
atunci cînd le țin lîngă piept,
aici fiind și locul în care s-au îndrăgostit.

Pentru ca oamenii să nu judece
această dragoste nefirească,
dintre mîna mea stîngă și
mîna cea dreapta,
în cea mai mare parte a timpului
eu mă rog,
ele se iubesc
și ne lăsăm învăluiți de o căldură
dulce.

De altfel,
e tot ce poate face mai bine
un om cu mîinile împreunate,
întrepătrunse una într-alta!

Transfigurare

Îmi plăcea uneori să mângâi
Universul
să-i simt căldura galaxiilor pulsând
și mi se întâmpla să aud:
"ai mâinile reci, iubitele."

Mângâind Universul
Mâinile mele modelaseră
trupul femeii
care-mi dansează pe piept?

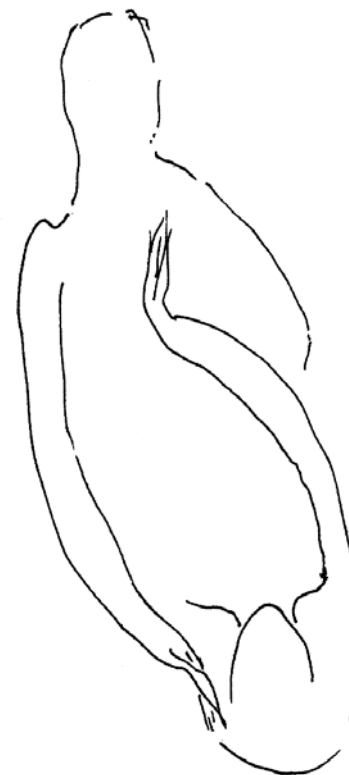
Sau mâinile mele
mângâiau șoldurile fierbinți,
în timp ce eu credeam
că mângâi Universul?

Identificare

Îmi încordez privirile și văd
marginea de carne a ființei
și mă doare
tot ceea ce încă nu sînt.

Îmi încordez privirile și văd
firele verzi spintecînd coaja pămîntului
și mă bucură
viața ce sînt.

Penele nu sînt sfîrșit pentru pasăre.
Nici pielea nu este sfîrșit pentru om.

Dragoste,
tu de fiecare dată ești alta,
niciodată sfârșit.

Kundalini

Înainte a buzelor tale
mă vor săruta
razele corpului tău de lumină.
Pe tronul ornat cu petale de flori aurii
te aștept nemișcat
cu brațele gata să prindă uimirea.

Mă vei încînta cu unduirile tale,
făcînd să vibreze covorul întins între
ușă și tron.
Pajii mărunți, soldații,
fetițele dulci, copilașii,
vor juca și cînta.
În urma pașilor tăi,
scrum și cenușă,
pustiu.
Tot ce există
ești tu.

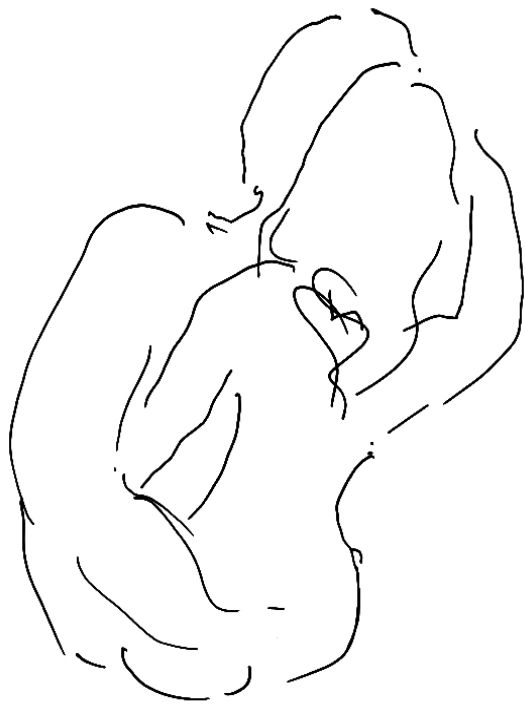
Geneză

Pe cînd eram numai noi doi
și brațele tale mă cuprindeau fierbinte,
ai început să-mi vorbești.
Și ce frumoase erau cuvintele tale, Iubitule!
Cît de minunat le făceai să crească în mine!
Spuneai „cer”
și se năștea albastrul sferic.
Spuneai „bucurie”
și se năștea o planetă
plină de copii cu plete răsfirate-n vînt.

Dar cînd ai început să dansezi,
Doamne, cîte mi s-au născut atunci în trup!
Rîurile, flăcările, munții și norii,
soarele și luna
și stelele una cîte una.
Îți spuneam: „oprește-te,
că mi se preschimbă tot trupul”.
Dar tu dansai,
un dans amețitor încă dansezi!

Cuvintele tale întrupate
s-au înfruptat din plăcerea de-a fi
și stau între noi, orgolioase,
împodobite care mai de care
cu sceptre de falși stăpînitori.

Recheamă-mă din cele ce sînt.

Dor

Cînd nu te îmbrățișează
mîinile mele mă dor

Buzele mele mă dor
cînd nu te sărută ușor

Cînd pașii făcuți nu sînt înspre tine
picioarele mele mă dor

Pieptul și umerii largi mă dor
cînd nu-ți mai sprijini iubirea
de marginea lor

Și timpul mă doare a neîntregire
cum că ar fi mai mult viitor

Mă dor și cele ce-au fost
pentru că cele ce-ar fi putut să fie
mă dor deja de-o veșnicie

Mă doare și mi-e dor
să iubesc
Mi-e dor și mă doare
cînd iubesc

Cur

Teamă de împietrire

Feriți-vă să ajungeți de piatră
furați de vraja marmurei șlefuite.
Lăsați ploaia să sape în trup.
Lăsați vântul să vă modeleze
linia încordată a privirii.
Nu vă împietriți, nu vă împietriți
chiar dacă șansa vă surîde
un trup de marmură,
nu vă lăsați amăgiți.

Treime

Heeei, Doamne, trezește-te,
cineva vrea să-ți facă un bine.

Cel care doarme de mult
își scutură praful clipind
unde e, Mîngîietorul?

Binefăcătorul se apropie timid.

*Fiule, tot tu?
chiar nu te mai urmează nimeni,
nici un om nu vrea să mai facă vreun bine?*

Vine un copac și mă întrebă
cum pot să ajung roată?
renunță la coroană - îi răspund
apoi rostogolește-te!

Aripi interioare

Uneori,
îngerii se nasc cu aripile în interior
și atunci sînt trimiși pe pămînt
ca oameni.

Ca oameni putem zbura
doar înlăuntrul nostru.

În lumea din jur
picioarele nu ne pot duce mai departe
decît îi duc aripile pe îngerii,
însă cu aripile noastre interioare
putem ajunge mult mai departe
decît orice înger;
putem ajunge
în inima lui Dumnezeu!

Dincolo de gânduri

Doar o întindere.
Fără început, fără sfârșit
fără vreun sens de parcurs.
Neclintire.
O măreție neînchipuit de mare
și foarte sfioasă.
E de ajuns să apară
o adunătură de gânduri
și totul se schimbă.
Devine obligatoriu să existe
un început pentru orice,
un sfârșit pentru orice
și un riguros sens de parcurgere
pentru ca orice început
să devină sfârșit.

Astfel,
ceea ce prin natura lui
nu are nici început și nici sfârșit
sau vreun sens de parcurs,
s-a retras sfios și tăcut
în exil
dincolo de regatul minții.

Slava deșartă a minții

Mulți oameni au preaslăvit
și încă preaslăvesc
acele gânduri
despre care se spune că
ar fi alese.

E bine totuși să știți că
nu există nici un gând
care să cuprindă
cea mai mică fărîmă
din ceea ce doar există
și a cărui măreție și slavă
nu se compară cu nimic.
Gîndurile sînt idoli.

Ora de desen

La ora de desen
copiii desenează diverse lucruri.
Toți au hîrtie, acuarele, pensoane
și celelalte care mai sînt necesare.
Cîți dintre ei au oare talent la desen?
Cîți dintre noi avem ochii lor?

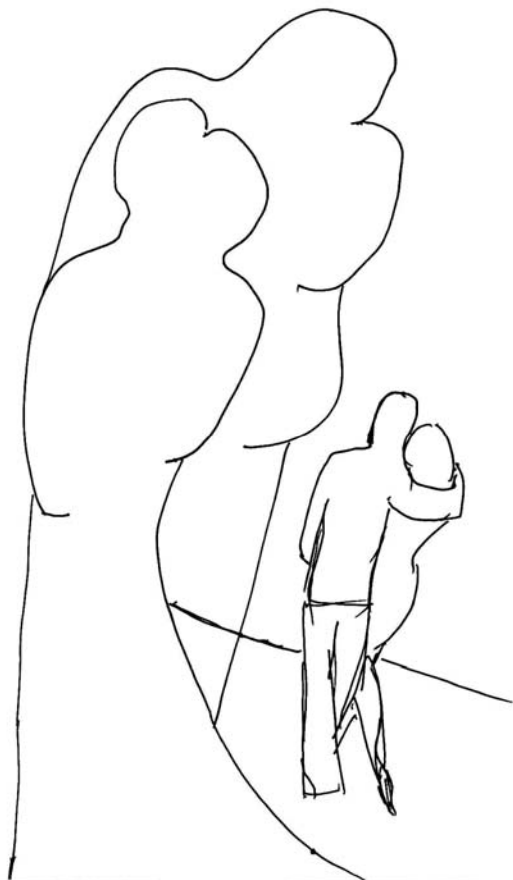

Te iubesc

Te iubesc
și nu buzele mele îți spun aceasta
ci ochii mei încărcăți
de o lumină care nu este a lor.

Te iubesc
și nu buzele mele îți spun aceasta
ci mâinile mele
care te îmbrățișează tremurând
cu un tremur care nu este al lor.

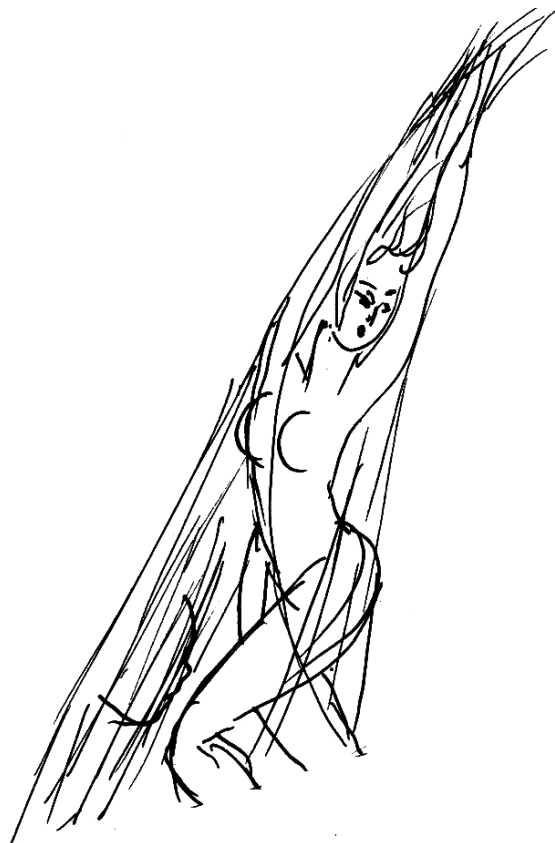
Te iubesc
și nu buzele mele îți spun aceasta
ci inima mea
care s-a aprins și arde
un foc care nu este al ei.

Iubirea Pură

Iubirea mea este ca și lumina mea.
În lumina mea nu este loc
de nici o întunecime
și pentru că ea există
fără a fi produsă de ceva,
în împărăția luminii mele
nu există nici o umbră.

În iubirea mea
nu există nici o condiție.

Valuri de iubire

M-am jucat cu dragostea
ca un copil cu valurile mării.

Ce viteaz se-arată el
când valul e departe
și cât de repede fuge țipînd
când valul se apropie
și-i gata, gata să-i ude picioarele.

Fugind de dragoste
mi-a fost frică sau
doar m-am jucat?

Gânduri de vază

În orașul înțelepților
erau o mulțime de gânduri frumoase,
albe, strălucitoare,
o mulțime de nuanțe diferite
și forme variate.

Gândurile cădeau din cer
asemenea fulgilor de zăpadă pe la noi.
Desigur, orașul s-ar fi îngropat sub gânduri
dacă acestea nu s-ar fi topit
după ce atingeau pământul, clădirile, pomii
sau chiar oamenii.
Erau și ele ca toate celelalte -
efemere.

Într-o zi, o slujnică abia venită în oraș
a cules de pe străzi câteva gânduri
și le-a așezat într-o vază,
lângă patul ei pe noptieră.
A fost un lucru bun
pentru că nu se știe de ce, dar
gândurile au rămas vii mai mult timp,
iar camera ei a devenit mai frumoasă.

Până atunci, în orașul înțelepților
nimeni nu se mai gândise la așa ceva.
și cu toate că oamenii au râs
slujnica a continuat să adune gânduri

și să le așeze pe noptieră, lângă pat.

După un timp,
cam în vremea în care
gândurile frumoase au devenit mai rare,
oamenii s-au convins că merită să le adune
și să le așeze în casele lor.
S-a dezvoltat o întreagă industrie
a celor mai bune vase,
s-a instituit o sărbătoare a gândurilor
frumoase

și totul a devenit un minunat obicei.
Astfel, când vedeau un gând frumos
coborînd din cer
oamenii spuneau:
„acesta este un gând bun de pus în vază”,
iar mai târziu spuneau doar atât:
„e un gând de vază”
și știau ei ce vrea să spună această vorbă.

Negustorii din alte cetăți au început să
importe

Gândurile frumoase din orașul înțelepților,
însă, cu timpul, tot mai mulți oameni
au preferat să pună în vase
gândurile lor, pentru că era mai ieftin.
Astăzi, nu se mai știe
de unde și cum vine acest obicei
dar toți se mândresc
cu gândurile lor de vază.

Dialectică

Oare peștii
Au nevoie de un vas
În care să-și păstreze apa?

Dacă peștii ar avea un vas
El ar fi util doar dacă
Ar conține orice altceva
În afară de apă.

Plutim, respirăm,
Ne naștem și murim
În iubire.

Logică

Doamne,
Dacă Tu ești acolo
Iar eu sînt aici!
Fie nici unul dintre noi
Nu este ceea ce crede că este
Fie într-un fel sau altul
Tu ești și acolo și aici
Eu sînt și aici și acolo
Și atunci de ce să mai vorbim
De „aici” și „acolo”
De „tu” și „eu”?

Calea

Pentru prima dată
după mulți ani de căutări susținute
în dimineața aceasta însorită
privesc rătăcirea zîmbind.

Comoara a fost tot timpul cu mine!

Secretul frumuseții

Cîndva, de mult sau de curînd
o femeie a vrut să afle secretul frumuseții.
Și pentru că nici un om n-a reușit să-i dea
răspunsul dorit,
a continuat să caute,
pînă cînd i-a apărut în cale
însuși Dumnezeu.

„Femeie, nicidec n-ai fost mai frumoasă ca
acum.”

Înțelegînd că frumusețea este dată de însăși
prezența lui Dumnezeu

Fericită și tristă i-a vorbit:

„grea cale ai pus între noi și frumusețe, o,
Doamne!”

„Dacă pentru voi este greu să ajungeți la
mine,

Mie îmi este foarte ușor să ajung la voi.

E de ajuns să zîmbești

și atunci eu voi fi cu tine în taină!

Și oricine te va privi va spune:

«Ce femeie frumoasă!»

E de ajuns doar să zîmbești!”

Calul troian al Iubirii

căderea Egoului

Ți-ai ascuns corăbiile după un colț al mării
Și mi-ai lăsat pe țărm Iubirea.
Solemnă, albă și înălțătoare.
Irezistibilă.

Am luat-o cu mine pe pământ
Și peste noapte
Soldații au ieșit să deschidă porțile.
Negăsindu-le, bat încontinuu în ziduri,
Iar bătăile lor, ritmice,
pe mine mă umplu de viață.

Iată că cea mai teribilă armă a ta,
Iubirea,
A devenit sursa mea de putere și viață.

Dar ce paradox!
Ceea ce mă umple de viață
Și mă face să simt că trăiesc din plin,
Mă distruge.

Așteptare

N-ar fi trebuit să promiți că te întorci.
N-am mai dormit de atunci
De teamă să nu pierd
Gestul,
Mișcarea sau
Cutremurarea
Care va anunța
Întoarcerea ta.

Oracol

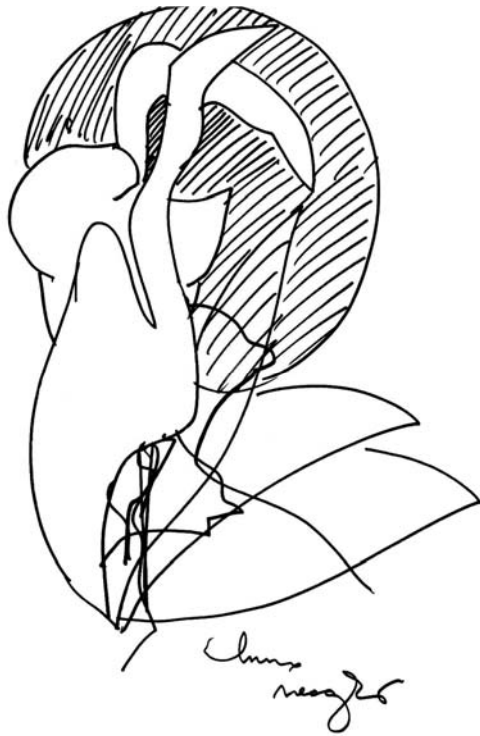
În viitorul meu
Ca și în cel al Soarelui
Nu se pot prevedea
Decît fenomenele mari:
„Cîndva mă voi stinge...”

Îndrăgostire

Fluturi albi venind din cer
Lumea o cuprind.
Printre ei, noi doi.

Alegăm unul spre celălalt
Ținându-ne de mână.

Miracol

Văzduhul e străbătut
de mai mulți albatroși
decît s-au ridicat de la sol.

Pe pămînt sînt mai mulți oameni
decît s-au născut.

Melancolie

După ce m-am plimbat
prin gândurile mele,
frumos amenajate,
cu alei pietruite,
felinare discrete
și emoții decorative,
m-am așezat lângă o amintire de-a ta.
Aici e întotdeauna mai cald
și mai multă lumină.

Stele căzătoare

O dorință se vroia împlinită
și pentru că ore în șir
cerul n-a fost brăzdat
de nici o stea căzătoare,
am început să arunc cu pietre în sus.

„Ar trebui să mergi ceva mai aproape
dacă vei să dobori vreuna” -
mi-a spus surîzînd un gînd trecător.

Chiar dacă ești peste tot
Poți fi văzut doar ca frumusețe!

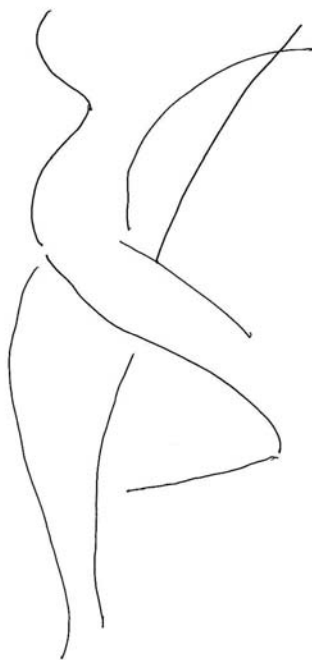
Dintre copiii hrăniți la sân de mamele lor
Doar unii se vor întreba cine este Tatăl.

Întrebări

Cum poți să-i spui unui mort
că este mort?

Și cum poți să-i spui unui om care doarme
că doarme?

Dar soarele cum de răsare în fiecare zi?
Și pământul de ce îmi este mai aproape
decît tine?

Extaz

Contopire.
Valuri de extaz
mai înalte decît munții.

Cascade curg
de pe înălțimile
albe,
albastre,
aurii
ale sufletului.

Tăcerea se prelinge
în gemete fierbinți
care cutremură spațiul.

Un strigăt.
O-ncordare intensă...

Tăcere sublimă...

Unde ca și crinii înfloresc
Și mii de glasuri cîntă
Lumină vreau să fiu
Și ... sînt.

Confesiunea unui luptător

Ca luptător
Nimic nu mă încîntă mai mult
Decît clipele petrecute
Alături de alți luptători.
M-ați fermecat
Cu inimile voastre
Neînfricate
Bărbați și femei
Care visați nevisarea!

Atac terorist

Un gând „terorist”,
vechi partizan al Ordinii Primordiale,
a detonat o puternică încărcătură
emoțională
în parlamentul Noii Ordini Mondiale
a Gîndirii.

Au murit o mulțime de gînduri
și chiar vreo cîteva prejudecăți bătrîne
s-au stins pentru totdeauna.
Puteau fi văzute peste tot bucăți de gînduri,
cuvinte frînte și cioburi de litere;
nici o lacrimă
și nici un strigăt sau geamăt sfișietor!

Un haos de nedescris
În palatul gîndirii!

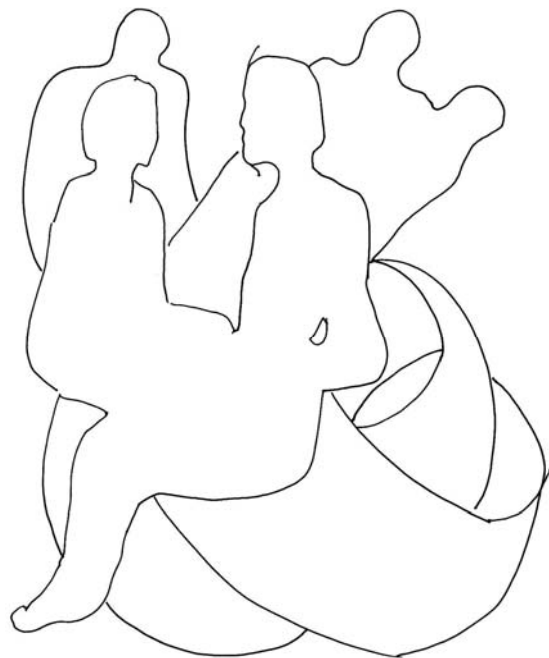
Încet, încet, gîndurile nevătămate
au prins din nou curaj și vocile lor
s-au auzit tot mai înverșunate:
„e timpul să întărim ordinea
și să scăpăm odată pentru totdeauna
de amenințarea continuă a sentimentelor.
Este de neacceptat să mai facem concesii
acestor neisprăvite
emoții și sentimente analfabete,
care nu se supun nici unei legi,

care nu respectă nimic din valorile
civilizației noastre.”

Ascultînd vocile amenințătoare
care se auzeau
din parlamentul gîndirii muritoare
Iubirea zîmbea lăcrimînd.

Ce minune!
Să vezi și să continui să crezi
Să știi și încă să te bucuri
De irealitatea palpabilă
A frumuseții formelor.

Deși

Deși sînt în viață
Sînt totuși Viu!

Deși visez
Sînt totuși Treaz!

Deși nu iubesc
Sînt totuși Iubirea!

Deși nu am ochi
Sînt totuși Văzător!

Întregire

De curînd,
o sabie
un fulger
sau poate doar o mîngîiere
de-a ta,
mi-a despîcat capul și sternul în două.

Trăiesc ca doi siamezi.
Fiecare parte are
cîte un ochi,
cîte o ureche,
cîte o mînă,
cîte o jumătate de gură,
însă inimă are doar o parte din mine.

Fă ceva să redevin întreg.
Vreau ca tot ceea ce sînt
să aibă inimă.

Scena lumii

Uneori viața devine atât de transparentă
Încît poți să privești prin ea în culise.

Nu e nimic acolo.
Nu este nici măcar o structură de metal
Care să susțină impunătoarea scenă
A lumii.
Nu e nimic dincolo
Nici înainte, nici înapoi,
Nici bine, nici rău.

Este o contradicție totală
Între ceea ce se petrece pe scenă
Și ceea ce este în culise.

Dar noi, rămînînd fideli rațiunii,
afirmăm cu tărie:
„nimicul este temelia lumii”
și apoi visăm liniștiți
la ceea ce se petrece pe scenă.

Goliciune

Nimeni nu se scandalizează
De cei care umblă prin viață
cu inima goală.
Poate și pentru faptul că așa ceva
se petrece doar printre adulți.

Pudoare

Pudoarea minții
de neîntrecut!

Nu suportă Mîntea
să vadă fericirea nudă.

Cum se-ntîlnește cu ea
o îmbracă de-ndată în gînduri
și-i atîrnă pe umeri o țesătură
scorțoasă de cuvinte.

Cînd iubirea

Iubirea mi-a răsărit în cale.

„Fie că o iei cu tine, fie că o lași
oricum vei suferi.
Fii înțelept și ia-o cu tine”.

Am luat-o în palmă.
Bietul meu cal năzdrăvan
nu știa nimic despre iubire.

N-am mai plecat nicăieri!

Ordinea iubirii

Ignoranță? Mîndrie?
Cineva se crede stăpînul iubirii.
Altcineva zîmbește.

Uneori iubirea este cu noi
sau vrea să se dăruiască prin noi.
Un suflet deschis
Ordinea iubirii.

Alegerea corectă

Cineva a ales să fim,
noi am ales
să fim într-un fel sau altul.

Inima-mi spune:
„alege și tu doar să fii!”

Timp înflorit

După o analiză lungă și meticuloasă,
vameșii îmi spun:
„din timpul tău lipsesc mai multe clipe.”
Nedumerit,
știindu-mă cu viața întregă,
protestez:
„n-am pierdut nici măcar o clipă
și nici nu le-am dat altcuiva.
Uitați-vă bine,
sînt toate la locul lor.”
„Cum explici aceste goluri
pe care noi le vedem din loc în loc
în timpul tău?”
„Ce tot vorbiți, vameși nebuni?
acolo unde voi spuneți că sînt goluri
sînt de fapt trandafiri sau crini.

În viața mea, unele clipe au înflorit.”

În vremuri ca astea

În vremuri ca astea,
numai Dumnezeu să nu fii.

Un tînăr, abandonat de toți și respins
l-a chemat pe Dumnezeu să se joace cu el.
Și Dumnezeu a venit.
S-au jucat, au transpirat
și ușor obosiți s-au așezat pe o bancă.

- Îți mulțumesc, Doamne,
ne-am jucat atît de frumos!

- Și eu îți mulțumesc, tinere,
de mult nu m-am mai jucat atît de bine
să tot fie vreo două mii de ani
de cînd aveam și eu un copil
aici pe pămînt.

- Te jucai mult cu fiul tău?
- O, da! Tot timpul, zi de zi,
de dimineață pînă seara.
ne-am jucat așa vreo treizeci de ani.

- Într-un fel sau altul
toți oamenii au auzit de tine și
parcă nu-mi vine să cred că
nu te mai invită nimeni la joacă!

- În vremuri ca astea
numai Dumnezeu să nu fii.

Prin legile și orînduirile lor
oamenii m-au scos aproape de peste tot.
m-au izolat în Biserici, în Moschei,
în sinagogi și în tot felul de temple.
mi-au trasat sarcini clare
și au stabilit regulamente stricte
după care să mă ghidez cu grijă
ca să nu-i încurc în treburile lor
și nu cumva să se împiedice de mine
prin viață.

Nici măcar
în biserică, în moschee,
în sinagogă sau în templu
nu mă mai primesc cu adevărat.
De fiecare dată cînd m-am arătat în mijlocul
lor
au strigat revoltați, mai ales preoții,
„Dați-l afară pe nebun.
ne împiedică să ne facem slujba”.
Și doar venisem pentru că m-au chemat!

Nici măcar ofrandele nu mi le mai dăruiesc
cu credința că eu chiar le primesc.
Aș muri de foame
dacă nu m-aș amesteca
printre cerșetorii de la intrare

căroră de bine de rău
tot le mai dă cineva cîte o bucată de pîine.

Uau, dar ce femeie frumoasă
se apropie de noi pe alee.
Se pare că astăzi chiar am parte
de o zi minunată!
Dumnezeu a sărit în întîmpinarea
femeii fermecătoare,
care trecea pe alee.
- Bună, eu sînt Dumnezeu....

- Lasă-mă în pace că țip,
spuse femeia, ușor speriată.
Îndepărtîndu-se, murmură în sinea ei:
„Of, Doamne, numai de nebuni sau golani
Să am parte în viața asta?”

- Vezi, îmi spuse Dumnezeu
revenind pe bancă

În vremuri ca astea
numai Dumnezeu să nu fii!

Mă cheamă tot timpul,
iar cînd le apar în față mă alungă.
Și era atît de frumoasă, ah,
dar ce frumoasă era....

- În mănăstiri nu ți-e mai bine?

Acolo sînt totuși oameni
care ți s-au dăruit cu totul.

- Nu-mi aminti acum de mănăstiri.
Acolo mă pun tot timpul la treabă.
Fă aia, fă ailaltă,
ară pămîntul,
ai grijă de vaci, de găini și de porci.
Repară becul, mașina sau frigiderul.
Tot timpul e ceva de făcut!
Din cînd în cînd mă expun în muzeu
să mă vadă vizitatorii,
iar cînd nu-mi dau de lucru
sau nu mă expun în muzeu,
mă folosesc ca sperietoare de oameni.
Eu, Domnul Iubirii, am ajuns în mănăstiri
Marea Sperietoare, Bau-baul oamenilor.

Dar hai mai bine
să ne mai jucăm.
Să ne jucăm de-a v-ați ascunselea
pentru că tot se lasă înserarea!

Și s-au jucat ore în șir.
Se ascundeau pe rînd
și se căutau pe rînd.
Se jucau.

- Sper să nu obosești,
să adormi și să uiți

să mă cauți
așa cum am pățit-o
cu atîția și atîția oameni! -
îi spuse Dumnezeu, după un timp
și merse să se ascundă din nou.

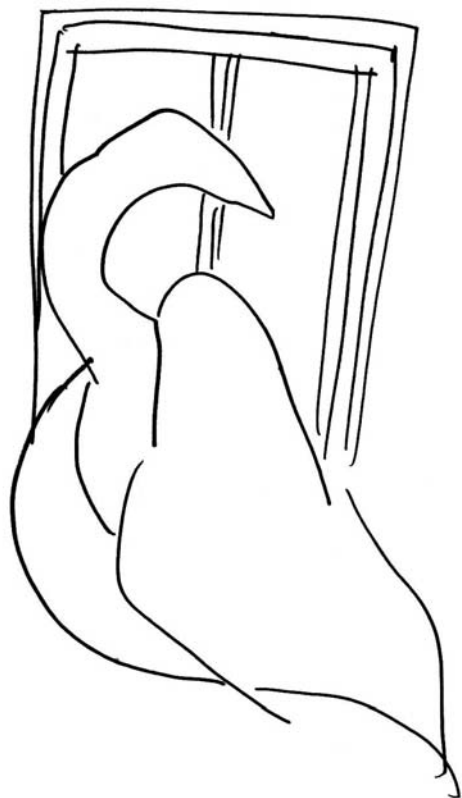

Rugăciune

„Te implor,
nu mă mai lăsa să aștept.
Dă-mi un semn al prețuirii tale,
cheamă-mă în inima ta,
îmbrățișează-mă și ține-mă strâns
la pieptul tău.
Mi-e tare dor de tine.
Îmi este atât de dor...”

... însă omul
era prea ocupat de grijile lui.

Gânduri la ferestre

Bucuria

Am stors
Am sfărîmat
Am disecat
O mulțime de lucruri.

Nici urmă de bucurie
În ele.

Obiectele lumii - ferestre
Mai mult sau mai puțin transparente.

Dincolo de ele
Bucuria pură
Și liberă.
Fără formă.

Acoperiți de gânduri
Noi căutăm
Îmbrățișăm
Și sărutăm
Ferestre.

Nu vă fie teamă,
Nu încălcați nici o lege.
Deschideți fereastra
Și treceți dincolo de ea!

Postfață

Faptul că literatura se preocupă atât de mult de propria-i moarte nu este un lamento inutil, ci semn al unei nemăsurate dragoste de sine. Dacă sculptura își trimite cu seninătate formele în afară, dacă muzica se regăsește în armoniile dumnezeiești – și este fericită! – literatura își concentrează cu obstinație atenția asupra ei însăși, pentru a constata, cu dezolare, că tot ce se putea spune a fost deja spus și că sfârșitul este aproape.

Dar nu-i vorba numai despre literatură, ci despre orice om care a scris vreodată literatură, despre orice om care a scris vreodată un cuvânt pe o carte, caiet sau foaie de hârtie și care a căpătat pentru totdeauna și deseori subconștient un extraordinar sentiment al nemuririi. Motivul platonician al artei ca plăsmuire și-a pus amprenta pe frunțile cărturarilor, dar și pe lista de socoteli a precupețelor, care au înțeles că dincolo de realitatea imediată există una contrafăcută, **scrisă**, căreia trebuie să-i facem față ori vom fi înghițiți de ea. Primejdia mărturisirii în fața foii albe

este aceea că lumea pe care foaia o simbolizează se dovedește a fi mai puternică decât lumea în care ne aflăm. Pentru că acea lume imaginară – ale cărei forțe sînt ocultate în mod straniu tocmai de ignoranța noastră! – își pierde bunul simț și dreapta măsură imediat cum ne manifestăm interesul față de ea. Borges, în **Parabola palatului** (din volumul **Făuritorul**, 1960), relevă realul ca fiind una dintre configurațiile visului. Împăratul galben se decide să-i arate poetului averea sa, palatul fermecat, și, după îndelungi rătăcirii prin cotloane întunecate, în care negre plete, negre dansuri și complicate măști de aur privesc cu indiferență în ochii celor doi, odată ajunși la ultimul turn, poetul recită tocmai poemul sau versul sau cuvîntul care conținea palatul. „Toți amuțiră, însă Împăratul izbucni: Mi-ai răpit palatul! și spada de fier a călăului îi seceră poetului viața”.

Dacă literatura ne poate lua viața, ea ne poate lua, în egală măsură, și moartea. Cu o mîină ne ia timpul, cu o altă mîină ni-l dă. Cu o față ne urăște, cu alta ne iubește. Într-o dispoziție proastă ne distruge, într-o altă

dispoziție, fericită, ne creează. Trebuie să avem și noi o față pentru a face față.

Și, pentru poet, fața este textul. Și textul presupune o poetică a privirii, a înțelegerii și a comunicării. Toate acestea duc la transparență. La puritate. La contemplare. La tot ceea ce cu adevărat contează. Și ce contează?

Mai mult decât meșteșugul vorbelor contează transparența textului. Mai mult decât transparența textului contează puterea de a vedea. Mai mult decât puterea de a vedea contează capacitatea de a transfigura văzutul. Și pentru a-l transfigura, contează transparența textului și meșteșugul vorbelor. Căci fără meșteșug, vorbele își aplatizează semnificația și pier.

Dar ce înseamnă, pentru Cristian Constantin Țurcanu, meșteșug? Partizan al emoției pure, poetul resimte inadecvarea cuvintelor la suportul exprimării de sine. Din acest motiv, el face mereu efortul să depășească umbra unei absențe, golul unei litere. Mișcarea lirică este dublată de una vitală sau, altfel spus, actul poetic se suprapune peste cel al unei biografii interioare, cele două straturi ale realului fiind într-un tangou perpetuu: cînd

evenimentul vieții face un pas înainte, poezia face unul înapoi: „*I-am văzut ochii – splendoare./ Cu astfel de ochi poți să vezi/ chiar și acolo unde lucrurile nu strălucesc/ și nici nu sînt luminate de soare./ I-am văzut apoi fața zîmbind/ Și lumea întreagă s-a aprins/ fără să ardă./ Mi-a întins mîna și/ I-am văzut carnea și oasele/ Preschimbate-n lumină./ M-am temut să-l ating./ Ce să-i fi pus în palmă acestui cerșetor?/ Nici măcar inima/ nu-mi este mai ușoară ca lumina!*“ (**Cerșetorul divin**)

Meșteșugul constă în suprapunerea celor două planuri aparent disjuncte, suprapunere ce mistuie forma cuvintelor, conducînd poezia dincolo de ea însăși, spre mult disputata trăire pură, formă fără formă, viitor veșnic consumat.

Dar forma presupune și o trăire extatică a ei, o îngemănare uneori ghidușă între stîngăcia lui Gulliver în Țara Piticilor și siguranța celui care, pîrînd că se joacă, poate transfigura existența. Între personajul care se caută pe sine și proiecția lui pe fundalul mișcător al timpului. Între valul pieritor și melancolia nesfîrșită a copilului care, înarmat cu penson, acuarele și

cartoane, desenează o lume numai de el văzută.

Puținătatea imaginilor, în lumea antică, asigura esențializarea adevărului, concentrarea asupra formei lui pure, lipsite de formă. Oratorii știau că succesul oricărui discurs depinde de puterea și harul vorbitorului de a „încărca” forma presemantică a cuvântului. Măcar intuitiv, secretul acesta îl știu și poeții. Aceasta face să se prelungească nu numai viața poemului, dar și suprafața lui. Viața e dincolo de reflexia lecturii și suprafața e dincolo de gestul binecuvîntat prin care cartea se deschide. Pielea nu-i sfîrșitul omului, spune Cristian Constantin Țurcanu, dar nici cuvintele nu sînt sfîrșitul poeziei! Meșteșugul creației, în cazul autorului acestei cărți, se produce pe hotarul insesizabil dintre presemantismul textului și explozia lui. Este o glisare permanentă între cele două planuri, pînă cînd presemantismul, ajunge să susțină semantica textului. Avem de-a face cu o semantică gîlgîitoare, endemică, o semantică imposibil de susținut fără miracolul iubirii. Acesta dă sens și

măreție textului vieții, asigură urcușul spre adevărata splendoare.

Nu lipsește degetul arătător la tîmplă, imaginea înțeleptului care perorează pentru binele omenirii: *„Feriți-vă să ajungeți de piatră/ Furați de vraja marmurei șlefuite./ Lăsați ploaia să sape în trup./ Lăsați vîntul să vă modeleze/ Linia încordată a privirii./ Nu vă împietriți, nu vă împietriți/ Chiar dacă șansa vă surîde un trup de Marmură,/ Nu vă lăsați amăgiți.“* (Teamă de împietrire) El pare să spună: Atenție! Omul este valoare în sine, dar își sporește infinit valoarea dacă este purtător de iubire. Mesajul poetului Cristian Constantin Țurcanu este unul de inimă și apoi de rațiune. El consideră că de aici provine, cu preeminență, forța și demnitatea omului: din puterea de a iubi. Trăiri mistice, impulsuri frenetice, dispoziții meditative sînt folosite pentru a conferi stabilitate universului plasmatic al iubirii. Peisajul poemelor este aparent nemișcat, ca o inimă uriașă care, fără să-și schimbe locul, întreține viața. Dumnezeu însuși se confundă cu o stare poetică, minunată, dătătoare de iubire. Cuvintele sînt măști ale

Domnului, colorate, cîntătoare, sonore, încărcate de sens și purtătoare de soartă.

Postura poetului în această nemaipomenită simfonie a lumii, în această sarabandă incredibilă, este una benefică, pozitivă. Viața ar fi săracă fără actul de a numi. Lumea ar fi adimensională fără dimensiunea cuvintelor. Poezia însăși este o parabolă a binomului cuvînt-tăcere, o frîntură de imagine fără de care întregul nu ar fi posibil. Inteligența poate umbri sensul existenței, fără coeziunea iubirii. Înțelepciunea, oricît de profundă, nu înseamnă nimic dacă nu e subordonată inimii. Aceasta ne sugerează mereu, mereu autorul poemelor. Iubirea este rădăcina și fructul vieții.

Carmelia Leonte

**La Editura SOLARIS
au mai apărut**

- ❑ Cristian Constantin Țurcanu, *Trezirea Sufletului*, 156 pagini, format 11,5x16,5cm, preț 60.000 lei.
- ❑ Cristian Constantin Țurcanu, *Arta de a trăi*, 304 pagini, format 14x20, preț 150.000 lei
- ❑ *Arta de a trăi magazin*, o revistă cu suflet, despre suflet și pentru suflet. Apare lunar, 36 de pagini, format 17x24cm, preț 20.000 lei.

Vă puteți abona la revista *Arta de a trăi magazin* sau puteți comanda cărțile publicate prin:

- ✓ telefon 0724.372269,
 - ✓ Arta de a trăi, OP 1, CP 19, Iași, cod 700750
 - ✓ email: redacție@artadeatrai.ro
-

Tiparul realizat la tipografia PANFILIUS
S.C. PANFILIUS S.R.L.
Str. Lascăr Catargi, Nr. 72, Iași
Tel. 0232.211309